
Stemmeaftale mellem

Regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet.

Med denne aftale justeres åben dør-ordningen for VE-anlæg på havet uden for statslige udbud, så ordningen bringes tilbage til sit oprindelige formål, og døren holdes åben for mindre kystnære projekter, der kan samle lokal opbakning.

Åben dør-ordningen for VE-anlæg på havet blev etableret i 1999 for at fremme små og kystnære projekter med det formål at understøtte en markedsudvikling. Siden dengang har Danmark været foregangsland i en succesfuld markedsmodning, hvor prisen på havvind er faldet markant.

De seneste års ambitiøse politiske aftaler, senest energiaftalen 2018 og klimaaftalen i 2020, har fastsat principper for og accelereret en storskalaudbygning af havvind gennem statslige udbud. Med aftalerne tages der afsæt i, at markedet så vidt muligt skal drive den grønne omstilling på kommercielle vilkår og med sigte på, at der kan skabes indtægter til staten som følge af, at vindressourcen udnyttes. Af energiaftalen 2018 fremgår det, at havvind der etableres langt fra Danmarks kystlinjer giver færre visuelle gener samt at kommunernes muligheder for indsigelse mod havvindmøller tæt på kysten bør udvides i takt med at der udvikles større havvindmøller, så der kan opnås lokal opbakning til projekterne. Med klimaaftalen af 22. juni 2020 blev det besluttet at åbne et nyt kapitel i dansk havvindsudbygning, hvor Danmark påbegynder et paradigmeskifte fra enkeltstående havvindmølleparker til energiøer, der skal sikre en mere effektiv udnyttelse af havvindressourcerne. Endelig lægger aftalerne vægt på, at der er en forudsætning for udbygning med havvind i stor skala, at elinfrastrukturen følger med.

Justeringer til ordningen

Aftaleparterne har noteret sig udfordringer ved den i dag gældende åben dør-ordning for VE-anlæg på havet. Og partierne følger nu op med en beslutning om at justere ordningen, så døren holdes åben for mindre og kystnære projekter, der nyder lokal opbakning og kan bidrage til den grønne omstilling, så ordningen bringes i overensstemmelse med de politiske principper fra energiaftalen 2018 og klimaaftalen 2020 såvel som åben dør-ordningens oprindelige formål.

1. Klare rammer for ordningen

Ordnningen justeres, så rammerne for ordningen gøres klarere, herunder præcisering af statens muligheder for, at give afslag til projekter, der ikke ud fra samfundsmæssige og planlægningsmæssige hensyn er relevante at gennemføre. Det skal sikre øget transparens for borgere og projektopstillere og vil gøre det lettere at forhåndsvurdere, om en indgivet ansøgning er relevant eller ej, samt sikre, at

ordningen i højere grad er forenelig med det øgede behov for planlægning af arealanvendelsen på havet og i relation til netudbygningen på land.

De præcise rammer for at afvise projekter ud fra samfundsmæssige og planlægningsmæssige hensyn fastlægges nærmere i implementeringen.

2. Afstandsbegrænsning

Der indføres en afstandsbegrænsning, så der fremover kun kan ansøges om åben dør projekter inden for 15 km fra kysten (0-15,0 km), svarende til den afstand, der i dag gælder for den kommunale indsigelsesret.

Afstandsbegrænsningen sikrer overensstemmelse med ordningens formål vedrørende kystnær havvindsudbygning og muliggør, at statslige arealreservationer på havvindsarealer i udgangspunktet kan løftes uden at kompromittere statens sikring af gode placeringer til fremtidig havvindsudbygning via statslige udbud.

Havvindsudbygning via statslige udbud begrænses ikke og vil således fortsat være mulig inden for 15 km fra kysten.

Kredsen noterer sig muligheden for, at åben dør-ordningen i fremtiden potentielt kan bruges til også at fremme PtX eller andet elforbrug med direkte tilkobling til *store* havvindmølleprojekter *langt fra kysten* uden for statslige udbud. Hvis der i anden sammenhæng træffes nye beslutninger vedrørende direkte linjer¹ og fremme af sådant elforbrug, skal der i aftalekredsen tages stilling til, om det måtte være relevant inden for rammerne af åben dør-ordningens formål om at fremme *små* og *kystnære* projekter, at introducere en undtagelse fra afstandsbegrænsningen på 15 km for projekter, der måtte involvere PtX eller andet elforbrug med direkte tilkobling til store havvindmølleprojekter.

3. Kommunal vetoret

Den kommunale indsigelsesret ændres til en vetoret for kommuner beliggende inden for 15 km fra et projekt. Fremtidige projekter kan således kun gennemføres, hvis der kan opnås kommunal opbakning hertil fra samtlige berørte kommuner. Den kommunale vetoret har til formål at øge den lokale opbakning til projekterne. De præcise rammer for vetoretten fastlægges nærmere i implementeringen.

4. Teknologineutralitet

Ordningen gøres teknologineutral, så den giver mulighed for at etablere forskellige VE-teknologier på havet, herunder solceller eller andre VE-teknologier på forsøgsstadiet. Teknologineutraliteten forventes at understøtte teknologiudviklingen og imødekomme efterspørgsel fra VE-opstillerne efter blandt andet at kunne etablere flydende sol under ordningen.

5. Repowering

¹ Tillægsbetænkning til L67, analyse afrapporteres ultimo 2021.

Aftalekredsen lægger vægt på gevinster forbundet med repowering af eksisterende VE-anlæg, herunder ved genbrug af fx fundamenter og eksisterende infrastruktur. Ved ansøgninger om repowering af eksisterende anlæg etableret under åben dør-ordningen inden for 15 km fra kysten vil vetoretten derfor først gøre sig gældende, hvis der er behov for en ny forundersøgelsestilladelse.

Aftalens karakter og videre proces

Med nærværende aftale træffes der beslutning om rammerne for justering af ordningen. Aftalekredsen tager til efterretning, at implementeringen af justeringerne skal ske i overensstemmelse med blandt andet EU-retten. Aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftaleparterne forpligter sig således til at stemme for de lovforslag, der udmønter aftalens indhold. Aftaleparterne står frit, når den nødvendige lovgivning er vedtaget.

Justeringerne påvirker ikke aktuelle åben dør-projekter af nogen art, hvor der er indgivet ansøgning før de nye regler træder i kraft. Justeringerne påvirker heller ikke eksisterende ansøgninger om repowering og levetidsforlængelse.